

ПОЛІТИКА НБУ У СФЕРІ БАНКІВСЬКОГО НАГЛЯДУ

На сьогоднішній день у розвитку банківської системи України закріпились тенденції, що свідчать про її зміцнення та посилення позитивного впливу на процеси економічного розвитку:

- зростання ролі банківського сектора в економічному розвитку країни, що відображається у зростанні відношення показників діяльності банків до ВВП;
- підвищення довіри до банків з боку кредиторів і вкладників, що призвело до розширення ресурсної бази банків та підвищення її стабільності;
- активне кредитування споживчого ринку;
- розвиток іпотечного кредитування;
- значне зростання обсягу довгострокових кредитів;
- підвищення ефективності діяльності банків та збільшення розміру прибутку;
- зростання привабливості українських банків для іноземного капіталу.

Однак поряд з безперечними успіхами у розвитку банківського сектора криються і проблеми, які є предметом постійної уваги Національного банку України.

Перш за все, предметом занепокоєння є стрімке нарощення обсягів кредитування, що негативно відбивається на достатності капіталу. При цьому зростає питома вага кредитів, наданих в іноземній валюті. В зв'язку з цим Національний банк особливу увагу приділяє питанням щодо зниження ризиків активних, в першу чергу, кредитних операцій. Так, було вдосконалено порядок формування резервів за кредитними операціями в іноземній валюті, яким підвищено розміри формування резервів під кредити, надані в іноземній валюті, які не забезпечені відповідними джерелами доходів. Внесено зміни до нормативних актів з метою зниження ризику щодо операцій з пов'язаними особами банку, згідно з якими базою для розрахунку відповідних економічних нормативів є статутний капітал банку як більш "реальний".

Сьогодні важливою проблемою в банківській системі, розв'язанню якої приділяється значна увага Національного банку, є питання ліквідності. Одним із інструментів сприяння більш виваженій політиці банків щодо здійснення активно-пасивних операцій вбачається впровадження нормативу довгострокової ліквідності.

Характеризуючи політику Національного банку у сфері банківського нагляду, слід визначити, що одним з найважливіших питань розвитку банківської системи є підвищення рівня концентрації банківського капіталу, забезпечення його зростання відповідно до збільшення обсягів активно-пасивних операцій.

У 2006 році набрали чинності постанови Правління НБУ, якими затверджені зміни до нормативно-правових актів, що спрямовані на:

- удосконалення порядку розрахунку регулятивного капіталу з метою “очищення” його від “нереальних” джерел формування, а саме: нарахованих, але не отриманих доходів, а також частини суми переоцінки основних засобів;
- підвищення ліцензійних вимог до рівня капіталу банків при здійсненні ними окремих банківських операцій;
- підвищення значень та зміни підходів до розрахунку економічних нормативів, що регулюють операції з інсайдерами. Ми маємо й надалі продовжувати політику щодо підвищення рівня та якості банківського капіталу.

Встановленням норми щодо створення банків у формі відкритих акціонерних товариств забезпечуватимуться сприятливі умови для подальшого розвитку фондового ринку, прозорого формування статутного капіталу банку та залучення до цього процесу широкого кола осіб, що в кінцевому підсумку сприятиме прискоренню капіталізації банків.

Підвищення мінімального розміру статутного капіталу до 10 млн. євро має зупинити процес створення слабких банків.

Стратегічними напрямами наглядової політики Національного банку на найближчу перспективу є:

1. Поступове впровадження нагляду на основі оцінки ризиків.
2. Підвищення рівня корпоративного управління в банках та відповідності його міжнародним стандартам.
3. Підвищення вимог до прозорості банків, включаючи прозорість структури власності та розкриття інформації про діяльність банку та його ризики.
4. Впровадження принципів консолідованого нагляду, що передбачає необхідність розуміння ризиків у широкому аспекті – в масштабах усієї банківської групи, до якої належить банк.
5. Започаткування роботи щодо підготовки до запровадження вимог Базеля II.

Зінченко, В.О. Політика НБУ у сфері банківського нагляду [Текст] / В.О. Зінченко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції (9-10 листопада 2006 р.) : у 2-х ч. - Суми : УАБС НБУ, 2006. – Ч. 2. - С. 10-12.